

MẠC KHẢI

và ĐỨC TIN

Giáo Lý Công Giáo, GLCG

từ số 50 đến số 184

MẠC KHẢI

Định nghĩa

Mạc: màn và Khải: mở

Mạc khải: Mở màn

REVELARE: RE-VELARE (velum, màn)

Ai mở? Ai hành động? Khi nào? Nơi nào?

Hành động này có mục đích gì?

Con người có thể dùng lý trí tự nhiên để nhận biết Thiên Chúa một cách chắc chắn, dựa vào những công trình của Ngài. Nhưng còn có một lãnh vực nhận biết khác, mà con người không thể đạt tới bằng sức lực của mình, đó là lãnh vực của Mạc Khải thần linh. Thiên Chúa, bằng một quyết định hoàn toàn tự do, tự mạc Khải và ban chính mình Ngài cho con người. Thiên Chúa làm điều đó khi mạc Khải cho mọi người mầu nhiệm của Ngài, kế hoạch yêu thương của Ngài vốn đã có từ muôn thuở trong Đức Kitô. Thiên Chúa đã mạc Khải trọn vẹn kế hoạch của Ngài khi sai Con chí ái của Ngài, là **Đức Giêsu Kitô** Chúa chúng ta, và sai Chúa Thánh Thần.

“Do lòng nhân lành và khôn ngoan, Thiên Chúa đã muốn mạc khải chính mình và tỏ cho biết mầu nhiệm của ý muốn Ngài; nhờ mầu nhiệm đó, loài người có thể đến cùng Chúa Cha, nhờ Chúa Kitô, Ngôi Lời nhập thể, trong Chúa Thánh Thần, và được thông phần vào bản tính Thiên Chúa.”

* “Thiên Chúa là Đấng tự tỏ lộ và hiển mình cho con người” (26).

* Thiên Chúa muốn mạc khải chính mình và tỏ cho biết mầu nhiệm của ý muốn Ngài” (51).

* Mạc khải là Mầu Nhiệm nguyên tuyền để thông truyền những mầu nhiệm khác, để tỏ lộ chương trình cứu độ của Thiên Chúa từ ngàn đời và hoàn tất trong biến cố Kitô (Dt 1:1; Ep 1:9-10).

* “Thiên Chúa là nguyên lý và cùng đích của mọi loài” (36).

* Mạc khải là Biến cố Kitô giáo quyết định và dứt khoát để cho con người và muôn loài được “thông phần (chia sẻ) vào bản tính Thiên Chúa” (51).

Luôn luôn và mọi nơi

3. Đối tượng mạc khải

Chính Thiên Chúa: Lên tiếng và hành động. “Thiên Chúa không ngừng lôi kéo con người đến với Người” và “Thiên Chúa vẫn không ngừng kêu gọi mọi người tìm kiếm Người” (27 và 30).

“Việc làm và lời nói liên hệ mật thiết với nhau”: Thực tại Chúa (53).

Nội dung:

Ôn cứu độ và con người nhận biết nhờ tin vào Mạc khải

“Thiên Chúa, Đấng tạo dựng và bảo tồn mọi sự nhờ Ngôi Lời, không ngừng làm chứng cho loài người về chính mình nơi các thụ tạo; hơn nữa, vì muốn mở ra con đường cứu độ cao vời, ngay từ khởi thủy, Ngài đã tỏ mình ra cho nguyên tổ biết.” Ngài đã mời gọi nguyên tổ của chúng ta sống hiệp thông thân mật với Ngài, khi ban cho họ ân sủng và đức công chính rạng ngời.

Mặc khải này không bị tội nguyên tổ làm gián đoạn. Quả vậy, “sau khi tổ tông sa ngã, bằng việc hứa ban ơn cứu chuộc, Ngài đã nâng họ dậy hướng tới niềm hy vọng cứu độ. Ngài đã không ngừng săn sóc nhân loại, để ban sự sống đời đời cho tất cả những ai tìm kiếm ơn cứu độ bằng cách kiên tâm làm việc lành.” “và khi con người đã mất tình nghĩa với Cha vì bất phục tùng, Cha đã không bỏ mặc con người dưới quyền lực sự chết... Nhiều lần Cha đã giao ước với loài người.”

Kinh Thánh

Cựu Ước

Tân Ước

4. Thể loại mạc khải

* Qua vũ trụ: Sáng thế ký. Muôn loài được tạo dựng qua “Lời Chúa Phán” (32). “Ngay từ khởi thủy, Thiên Chúa đã tỏ mình cho nguyên tổ biết... và đã mời gọi nguyên tổ sống hiệp thông với Người...” (54).

* Lịch sử: Từ Nôê đến Abraham, đến Ítraên: Lễ luật và ngôn sứ qua sứ điệp (33).

“Lời Giavê”, lời mời gọi: Abraham (St 12:1-7); Môsê (Xh 3:13-15).

“Thần hiện”, theophany: St. 18:1; Xuất hành 3 (bụi gai cháy): Hiện tượng tự nhiên phi tự nhiên; Xh 19. Thụ kiến. Giấc mơ: Guise (St 37:7; 1 Samuên 3:8). Sứ thần. Các ngôn sứ như Isaia, Gêrêmia (Gr 1:5, 9-10), Êdêkiên (3:5), Đaniên (10:8), Samuên, v.v...

Êdêkiên 36: 25-27

“Rồi Ta sẽ rảy nước thanh sạch trên các người và các người sẽ được thanh sạch, các người sẽ được sạch mọi ô uế và mọi tà thần. Ta sẽ ban tặng các người một quả tim mới, sẽ đặt thần khí mới vào lòng các người. Ta sẽ bỏ đi quả tim bằng đá khỏi thân mình các người và sẽ ban tặng các người một quả tim bằng thịt. Chính thần trí của Ta, Ta sẽ đặt vào lòng các người, Ta sẽ làm cho các người đi theo thánh chỉ, tuân giữ các phán quyết của Ta và đem ra thi hành”.

Tân Ước

Biến hình trên núi: Biến cố Chúa Giêsu tỏ mình ra cho các môn đệ, Phêrô, Gioan và Giacôbê (Mt 17:1-8)

Sống lại: Biến cố Kitô tỏ mình ra cho các môn đệ đang thất vọng, chán nản, chạy trốn Giê ru salem trên đường Emmau (Lc 24)

Máthêu 23: 25-28

"Khôn cho các người, hỡi các kinh sư và người Phariseu giả hình! Các người rửa sạch bên ngoài chén đĩa, nhưng bên trong thì đầy những chuyện cướp bóc và ăn chơi vô độ. Hỡi người Phariseu mù quáng kia, hãy rửa bên trong chén đĩa cho sạch trước đã, để bên ngoài cũng được sạch. Khôn cho các người, hỡi các kinh sư và người Pha-ri-sêu giả hình! Các người giống như mô mả tô vôi, bên ngoài có vẻ đẹp, nhưng bên trong thì đầy xương người chết và đủ mọi thứ ô uế. Các người cũng vậy, bên ngoài thì có vẻ công chính trước mặt thiên hạ, nhưng bên trong toàn là giả hình và gian ác!"

CỰU ƯỚC

* Giao ước với ông Nôê (56-58)

* Thiên Chúa chọn ông Ápraham (59-61)

* Thiên Chúa huấn luyện dân Ítraen của Ngài (62-64)

5. Mạc Khải công và tư

Kinh nghiệm cá nhân & cộng đoàn (tông truyền và lịch sử):

* Tư: mạc Khải tư không thuộc kho tàng đức tin nhưng để hỗ trợ cho cá nhân sống mạc Khải của Đức Kitô. Cũng thế, cảm nhận đức tin được dùng để phân định và đón nhận Mạc Khải qua giúp đỡ của Hội thánh (67).

Theo dòng lịch sử, đã xuất hiện những điều gọi là “mạc khải tư”, một số trong đó được thẩm quyền Hội Thánh công nhận. Tuy vậy, những mạc khải đó không thuộc kho tàng đức tin. Chức năng của chúng không phải là “cải thiện” hoặc “bổ sung” mạc khải vĩnh viễn của Đức Kitô, nhưng để giúp người ta, vào một thời điểm lịch sử nào đó, sống mạc khải của Đức Kitô cách trọn vẹn hơn. Cảm thức đức tin của các tín hữu, dưới sự hướng dẫn của Huân quyền Hội Thánh, có khả năng phân định và đón nhận trong các mạc khải đó những gì là lời khuyến dụ đích thực của Đức Kitô hoặc của các Thánh gởi đến cho Hội Thánh. Đức tin Kitô Giáo không thể tiếp nhận “những mạc khải” nào muốn vượt cao hơn hay sửa đổi mạc khải đã được hoàn tất trong Đức Kitô. Một số tôn giáo ngoài Kitô Giáo và một số giáo phái được sáng lập gần đây đặt nền tảng trên “những mạc khải” như thế.

Mạc Khải và Đức Tin

1. Thiên Chúa Chủ Động Đến Gặp Con Người: Mạc Khải

Thiên Chúa hành động trước

Thiên Chúa kêu gọi con người trước

Thiên Chúa viếng thăm con người trước

Thiên Chúa sống và chết cho con người trước

Thiên Chúa luôn luôn đi bước trước

2. Con người đáp trả lời Thiên Chúa mời gọi: Đức tin

Thiên Chúa, Đấng “ngự trong ánh sáng siêu phàm” (1Tm 6:16), muốn truyền thông sự sống thần linh của Ngài cho loài người mà Ngài đã tự ý tạo dựng, để cho họ được trở nên nghĩa tử trong Con Một của Ngài. Khi tự mặc khải, Thiên Chúa muốn làm cho loài người có khả năng đáp lại Ngài, nhận biết và yêu mến Ngài vượt quá những gì họ có thể làm được tự sức mình.

FIDES QUAE VÀ FIDES QUA

Nội Dung Đức Tin, **fides quae**: Chính Thiên Chúa

Hành vi đức tin, **fides qua**:

* Hành vi con người đáp trả lại mạc khải, lời mời gọi của Thiên Chúa, lời mời gọi của Giáo hội... (26)

* Sự đáp trả lại của con người bị giới hạn vì ngôn ngữ, hình ảnh, kinh nghiệm chủ quan và cá nhân vì kinh nghiệm về Thiên Chúa, Mạc khải, “không thể diễn tả được, không thể hiểu thấu được, không thể nhìn thấy được, không thể suy tới được” (42)

TIN ĐỂ HIỂU?

HIỂU ĐỂ TIN?

“Thuở xưa, nhiều lần nhiều cách, Thiên Chúa đã phán dạy cha ông ta qua các tiên tri; nhưng vào thời sau hết này, Thiên Chúa đã phán dạy chúng ta qua Thánh Tử” (Hr 1,1-2). Đức Kitô, Con Thiên Chúa làm người, là Lời duy nhất, hoàn hảo và cao cả nhất của Chúa Cha. Nơi Người, Thiên Chúa đã nói tất cả, và sẽ không có lời nào khác ngoài Lời đó. Sau bao vị khác, thánh Gioan Thánh giá đã diễn tả điều này một cách rõ ràng, khi chú giải câu Hr 1,1-2: “Từ khi Thiên Chúa ban cho chúng ta Con Ngài, Đấng là Lời duy nhất và dứt khoát của Ngài, Thiên Chúa đã nói với chúng ta một lần duy nhất trong Lời này và Ngài không còn gì để nói thêm nữa. Những gì trước kia Ngài chỉ nói từng phần qua các tiên tri, nay Ngài đã nói hết trong Đấng mà Ngài đã trao ban trọn vẹn cho chúng ta, tức là Con của Ngài. Do đó, bây giờ mà có ai còn muốn hỏi Thiên Chúa điều gì hoặc nài xin Ngài một thị kiến hay mặc khải nào nữa, thì người ấy chẳng những làm một chuyện điên rồ, mà xem ra còn xúc phạm đến Thiên Chúa, bởi không chăm chú nhìn vào Đức Kitô mà lại tìm kiếm một cái gì khác hoặc một điều mới lạ ngoài Đức Kitô ”

“Vậy nhiệm cục Kitô Giáo sẽ không bao giờ mai một, vì là **giao ước mới và vĩnh cửu**. Chúng ta không phải chờ đợi một mạc khải công khai mới nào khác nữa trước ngày Đức Giêsu Kitô Chúa chúng ta tỏ mình ra trong vinh quang.” Tuy nhiên, mặc dù **mạc khải đã hoàn tất**, nhưng mạc khải vẫn chưa được giải thích trọn vẹn; vì thế đức tin Kitô Giáo còn phải dần dần, qua dòng thời gian, **tìm hiểu** **tất cả sự cao siêu của mạc khải**.